

det opstillede forslag vil give et afgangsbævis, der i langt højere grad end det nuværende kan sige noget *væsentligt* om eleverne.

I øjeblikket har myndighederne intet som helst andet at støtte sig til end en lang række fagkarakterer og en gennemsnitsberegning, og hovedkarakteren er vel som oftest det alt dominerende ved bedømmelsen. Overfor en så massiv form for vurdering står flertallets forslag om et afgangsbævis med nogle få karakterer på væsentlige områder og et udførligt vidnesbyrd om elevens kundskaber og egnethed for lærergerningen, herunder en særlig udtalelse om praktisk skolegerning. Det er herved forudsat, at denne udtalelse ikke blot bliver en ren anbefaling, men at den udtaler sig om den pågældendes kundskaber og egnethed for lærergerningen, således at både fortrin og mangler nævnes.

Man har herimod indvendt, at vidnesbyrd ikke differentierer eleverne så meget som en række karakterer. Denne påstand har næppe megen vægt. I realiteten vil det være lige så vanskeligt at udtale sig med sikkerhed om to eksamensbævisers indbyrdes forhold som om to vidnesbyrds, hvis man da ikke vil hævde, at gennemsnittets decimaler er afgørende, men en sådan opfattelse vil næppe nogen erfaren pædagog gå ind for. Det må i denne forbindelse ikke overses, at seminariet fra det daglige arbejde har et kendskab til de enkelte elever, der gør det muligt i et vidnesbyrd at give en mindst ligeså rigtig karakteristik, som eksamen med dens tilfældigheder er i stand til.

Man har endvidere lagt megen vægt på det forhold, at folkeskolens lærere ikke fortrinsvis er faglærere. I en stor gruppe fag vil så at sige enhver lærer komme ud for at skulle undervise uden at det er muligt at tage hensyn til, om han har klarer sig mere eller mindre godt i de forskellige fag. Denne kendsgerning bringer de enkelte fagkarakterers betydning til at blegne og taler til gunst for at lade samtlige de enkeltkarakterer, der her er tale om, afløse af en samlet vurdering af den enkeltes duellighed som lærer. Netop her sætter flertallets forslag ind, idet det foreslåede afgangsbævis i udpræget grad sætter myndighederne i stand til at vurdere den pågældendes *almindelige* kvalifikationer som lærer. Resultatet af den store skriftlige opgave, prøverne i de grundlæggende fag dansk og regning og seminariets vidnesbyrd vil her være grundlaget.

Uden for de almindelige skolefag findes imidlertid en række fag, i hvilke langtfra alle lærere kommer til at undervise (sløjd, skolekøkken, matematik og — på visse trin — naturlære og fremmede sprog). Disse fag er valgfri på seminariet, og der holdes eksamen i dem alle, hvorved myndighederne sættes i stand til at afgøre, i hvilke af fagene den enkelte lærer har kvalificeret sig og på hvilken måde.

Medens man ikke tillægger det nogen betydning, at der ikke kan udregnes hovedkarakter for bestået eksamen — dette vil kun være en spore til at underkaste eksamensbæviset en nøjere granskning, og denne almindelige bedømmelse vil give et bedre alment indtryk af dimittenderne end en hovedkarakter — må det derimod indrømmes, at det vil være vanskeligt ved denne eksamensform at lade en elev falde igennem. Man har i så henseende tænkt sig, at det må stå seminariet frit for at erklære en elev, der efter dets skøn ikke har fulgt undervisningen på tilfredsstillende måde, for ikke bestået, og mener, at undervisningsministeriet må give visse almene retningslinier i så henseende. Imidlertid vil det være meget hårdt at afvise en elev ved udgangen af 4. klasse, og det må antages, at hans usikkerhed har lagt sig for dagen, længe før han når så langt; det er derfor foreslået, at der inden udgangen af 2. klasse — henholdsvis 1. studenterklasse — skal foretages en sådan almen bedømmelse af eleverne, hvorved de afgjort uskikkede udskilles,